

e-Biuletyn PNPP nr 1 w Olsztynie

Nr 1/2017

Publikacja współfinansowana ze środków Gminy Olsztyn

Szanowni Państwo!

Mam przyjemność oddać w ręce Państwa numer 1/2017 e-Biuletynu Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej nr 1 w Olsztynie. W bieżącym numerze m.in. o tym, jak nie przyjąć zadłużonego spadku oraz jak liczyć termin na odwołanie po odebraniu pisma urzędowego.

Biuletyn ten powstał w ramach realizacji zadania publicznego przez ANTERIS Fundację Pomocy Prawnej, współfinansowanego ze środków Gminy Olsztyn, pod nazwą: „Prowadzenie Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej nr 1 w Olsztynie w 2017 r.”. W tym roku wydamy 2 numery e-Biuletynu, kolejny we wrześniu br.

*Do prowadzonego przez nas Punktu nr w Olsztynie, mieszczącego się przy **ul. Wyzwolenia 30 (Urząd Miasta Olsztyna, pokój 19)**, zapraszamy wszystkie osoby uprawnione w godz.:*

poniedziałek: 08.00 -12.00

wtorek: 07.30 -11.30

środa: 07.30 -11.30

czwartek: 07.30 -11.30

piątek: 07.30 -11.00

*Dla Państwa wygody proponujemy umawiać się telefonicznie: **(89) 527 31 11** (telefon jest czynny w godzinach pracy Punktu).*

Zachęcamy również do korzystania z gotowych wzorów pism zamieszczonych na stronie internetowej Fundacji ANTERIS www.anteris.org.pl w MENU + Nieodpłatna Pomoc Prawna + Wzory pism.

Z wyrazami szacunku,

w imieniu zespołu Fundacji ANTERIS

r. pr. Joanna Nowicka

/31-03-2017 r./

SPIS TREŚCI:

I. PRAWO SPADKOWE

1. Jak przyjąć spadek bez długów s. 4
2. Wniosek o odrzucenie spadku (WZÓR NR 1) s. 7
3. Wniosek o przyjęcie spadku (WZÓR NR 2) s. 8

II. PRAWO ADMINISTRACYJNE

4. Brak drogi dojazdowej do działki s. 10
5. Wniosek o ustanowienie służebności drogi koniecznej (WZÓR NR 3) s. 12

III. TERMINY

6. Odebranie korespondencji „urzędowej” przez domownika adresata s. 14

Biuletyn opracował zespół w składzie:

dr Magdalena Kasprzak (red. meryt.)
r. pr. Joanna Nowicka (red. meryt.)
wolont. Wojciech Kasprzak (przyg. mat.)
wolont. Dawid Targosiński (IT)

ANTERIS Fundacja Pomocy Prawnej
81-327 Gdynia, ul. Wolności 61 lok. 2
tel.: (58) 354 70 20; (+48) 503 330 703
e-mail: fundacja.anteris@gmail.com
strona www: www.anteris.org.pl

I. PRAWO SPADKOWE

1. Jak przyjąć spadek bez długów

Mam dziedziczyć spadek po zmarłym ojcu. Wiem, że ojciec miał szereg długów (kredyty, pożyczki), a ja nie chciałbym ich spłacać. Jak uchronić się przed dziedziczeniem spadku z długami?

Spadkobierca ma trzy możliwości, może:

1. przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste),
2. przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza),
3. spadek odrzucić.

W przypadku spadków obciążonych długami (kredytami, pożyczkami itp.), najbezpieczniejszym wyjściem będzie przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza lub odrzucenie spadku.

Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza

Taki sposób przyjęcia spadku po zmarłym całkowicie zabezpiecza majątek własny spadkobiercy. W razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku (art. 1031 par. 2 k.c.).

Jak to zrobić? W formie oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1012 k.c.). Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku spadkobierca może złożyć w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o tytule swego powołania (czyli o tym, że został spadkobiercą). Jeśli spadkobierca nie złoży takiego oświadczenia w ustawowym sześciomiesięcznym terminie, uznaje się, że przyjmuje spadek właśnie z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1015 par. 2 k.c.).

Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza ogranicza odpowiedzialność majątkową spadkobiercy. Polega to na tym, że długi osoby zmarłej mogą zostać zaspokojone

(ściągnięte) jedynie do wysokości wartości odziedziczonego majątku (wartość tę ustala się na podstawie sporządzonego inwentarza).

Wiedząc o długach zmarłego, jako spadkobiercy możemy samodzielnie zgłosić wniosek bezpośrednio do komornika o sporządzenie spisu inwentarza, czyli wszystkiego, co będzie wchodzić do dziedziczonego przez nas spadku. Komornik o naszym wniosku informuje sąd właściwy dla spadku oraz na jego postanowienie dokonuje spisu inwentarza. O spis może wystąpić również wierzyciel (np. bank, pożyczkodawca) lub urząd skarbowy. Należy pamiętać, że jako spadkobierca musimy ujawnić komornikowi wszystkie przedmioty i pieniądze (aktywa i pasywa) należące do spadku. W przypadku gdy podstępnie zataimy takie informacje, pozbawimy się ochrony z tytułu przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza, co oznacza, że odpowiemy za długi spadkowe również swoim majątkiem.

Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza jest zatem bezpiecznym sposobem dziedziczenia po zmarłym. Zabezpiecza majątek własny spadkobiercy oraz ogranicza odpowiedzialność za długi zmarłego. Przy takim dziedziczeniu, w najgorszym przypadku nie otrzymamy nic ze spadku, ale nie będziemy też musieli pokrywać cudzych długów. A może się przecież zdarzyć, że na poczet zaspokojenia wszystkich wierzycieli zmarłego zostanie zajęty cały spadek.

Odrzucenie spadku

Spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku (art. 1020 k.c.). Proszę jednak pamiętać, że jeżeli spadkobierca jest spadkobiercą ustawowym (czyli zmarły nie zostawił testamentu) i ma dzieci, to w momencie odrzucenia spadku to one stają się spadkobiercami. Wówczas, aby nie dziedziczyć po zmarłym, dzieci również powinny odrzucić spadek. W każdym przypadku sąd spadku ma obowiązek ustalić, kto w miejsce odrzucającego spadek jest powołany do dziedziczenia z ustawy i wzywa te osoby do udziału w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku.

Jak prawidłowo złożyć oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku

Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku można złożyć zarówno przed notariuszem, jak i bezpośrednio w sądzie. Złożenie takiego oświadczenia jest płatne.

Spadkobierca może odrzucić spadek:

1. w formie aktu notarialnego (forma szybsza, ale droższa: 61,50 zł* + koszt wypisów), bądź
2. przed sądem rejonowym (wyznaczenie rozprawy może potrwać kilka miesięcy, koszt to 50 zł*).

W razie wyboru opcji nr 1 dokument sporządza notariusz, przy opcji nr 2 wniosek o odrzucenie spadku pisze się samodzielnie.

** Ceny z 2017 r.*

Spadkobierca może złożyć oświadczenie spadkowe przed notariuszem na dwa sposoby:

- 1) może złożyć oświadczenie ustnie; w przypadku ustnego oświadczenia spadkobiercy sposobem jego udokumentowania jest protokół sporządzony przez notariusza,
- 2) może sporządzić pismo z odpowiednim oświadczeniem i wnosić o poświadczenie podpisu - w takiej sytuacji notariusz dokonuje poświadczenia podpisu spadkobiercy, dzięki czemu oświadczenie uzyskuje wymaganą przez ustawę formę kwalifikowaną.

W sądzie oświadczenie o odrzuceniu bądź przyjęciu spadku składamy w formie pisemnej według następujących wzorów:

1. Wniosek o odrzucenie spadku (WZÓR NR 1)

WZÓR NR 1

....., dnia r.
(miejsowość, data)

Sąd Rejonowy w

Wydział Cywilny

ul.

.....

Wnioskodawca:

(imię, nazwisko, adres zamieszkania, PESEL)

**WNIOSEK
 O ODRZUCENIE SPADKU**

W imieniu własnym wnoszę o przyjęcie przed sądem oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku po *(podać stopień pokrewieństwa)*, zmarłym/ej w dniu..... w, ostatnio stale zamieszkałym/ej w oraz o wyznaczenie w tym celu posiedzenia.

Posiadam dzieci *(wskazać imiona, nazwiska, wiek i adresy)*:

.....

.....

(podpis)

Załączniki:

1. odpis skrócony aktu zgonu spadkodawcy,
2. odpis skrócony aktu urodzenia (mężczyzny lub kobiety) bądź odpis skrócony aktu małżeństwa zamężnej kobiety, osoby składającej oświadczenie o odrzuceniu spadku,
3. w przypadku wniosku osoby małoletniej, wniosek złożony przez przedstawiciela ustawowego (rodzica lub opiekuna prawnego), zgoda sądu rodzinnego i nieletnich na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniego, polegające j na odrzuceniu spadku,
4. potwierdzenie opłaty od wniosku na kwotę 50 zł.

2. Wniosek o przyjęcie spadku (WZÓR NR 2)**WZÓR NR 2**

....., dnia r.
(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w

Wydział Cywilny

ul.

.....

Wnioskodawca:

(imię, nazwisko, adres zamieszkania, PESEL)

**WNIOSEK
O PRZYJĘCIE SPADKU**

W imieniu własnym wnoszę o przyjęcie przed sądem oświadczenia w przedmiocie przyjęcia spadku po (podać stopień pokrewieństwa), zmarłym/ej w dniu..... w , ostatnio stale zamieszkałym/ej w oraz o wyznaczenie w tym celu posiedzenia.

Posiadam dzieci (wskazać imiona, nazwiska, wiek i adresy):

.....

.....
 (podpis)

Załączniki:

1. odpis skrócony aktu zgonu spadkodawcy,
2. odpis skrócony aktu urodzenia (mężczyzny lub kobiety) bądź odpis skrócony aktu małżeństwa zamężnej kobiety, osoby składającej oświadczenie o przyjęciu spadku,
3. potwierdzenie opłaty od wniosku na kwotę 50 zł.

opr. dr Magdalena Kasprzak

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2017 poz. 459)

II. PRAWO ADMINISTRACYJNE

Brak drogi dojazdowej do działki

Zakupiłem działkę budowlaną, na której zamierzam wybudować dom. Okazało się jednak, że droga prowadząca do mojej działki była jedynie wyjeżdżonym pasem zieleni na terenie działki sąsiada. Sąsiad ogroził swoją działkę i obecnie nie mam drogi dojazdowej do swojej działki, więc jeżdżę slalomem wokół drzew. Pisałem do gminy wielokrotnie o wycinkę drzew i budowę drogi dojazdowej, obiecali drogę rok temu, a nadal jej nie ma. W jaki sposób starać się o drogę dojazdową do mojej działki od gminy, która w planach zagospodarowania przestrzennego ma budowę takiej drogi?

Do zarządcy drogi - w tym przypadku gminy - należy m.in.: *opracowywanie projektów planów rozwoju sieci oraz planów finansowania budowy, przebudowy, remontu i utrzymania dróg, nabywanie nieruchomości pod pasy drogowe, pełnienie funkcji inwestora*. Tak wynika z ustawy z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Jednak przepisy nie określają kolejności ani terminów budowy dróg. Wszystko zależy od środków finansowych, jakimi dysponują gminy. Zarządcy drogi mają swobodę w zakresie realizacji tego typu inwestycji.

Dodatkowo, jak wynika z przepisów ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, gmina samodzielnie decyduje o zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym o konieczności budowy określonych dróg gminnych.

Z faktu, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty - w zakresie dróg gminnych - należy do obowiązkowych zadań własnych gminy, nie wynika jednak obowiązek gminy budowy drogi w miejscu preferowanym przez mieszkańców. Oznacza to, że nałożenie na gminę obowiązku budowy drogi przez przepisy nie prowadzi do powstania po stronie mieszkańca gminy (ani żadnego innego podmiotu, np. inwestora budującego osiedle mieszkaniowe) uprawnienia, na podstawie którego przysługiwałoby mu żądanie o budowę drogi przez gminę.

Obowiązujące przepisy, zarówno w stosunku do dróg gminnych, jak i dróg wewnętrznych stanowiących własność gminy, nie przewidują załatwiania wniosków mieszkańców dotyczących inwestycji drogowych w drodze postępowania administracyjnego (zakończonego decyzją lub postanowieniem).

W przypadku braku bezpośredniego dostępu do drogi publicznej możliwy jest - zgodnie z art. 2 pkt 14 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - pośredni dostęp do drogi publicznej, to jest:

1. poprzez drogę wewnętrzną,
2. poprzez ustanowienie służebności drogowej.

W sytuacji opisanej w pytaniu, budowa drogi wewnętrznej łączącej działkę z drogą publiczną jest jedynie w planach gminy. W związku z tym jedyną możliwością jest wystąpienie przeciwko gminie - właścicielowi gruntu, na którym droga może być poprowadzona, z wnioskiem o ustanowienie służebności drogi koniecznej.

Istnieją więc dwa sposoby ustanowienia takiej służebności:

1. poprzez zawarcie umowy pomiędzy właścicielem nieruchomości pozbawionej dostępu do drogi publicznej i właścicielem nieruchomości, przez którą droga ma zostać przeprowadzona; aby umowa doszła do skutku, potrzebna jest notarialna zgoda właściciela gruntu, przez który ma przebiegać wyznaczona droga,
2. orzeczeniem sądu, jeśli brak jest porozumienia między stronami.

Wniosek o ustanowienie służebności drogi koniecznej należy wnieść do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości. We wniosku należy wskazać właścicieli wszystkich nieruchomości, przez które mogłaby prowadzić droga, aby Pana nieruchomość miała odpowiedni dostęp do drogi publicznej.

Opłata sądowa od wniosku wynosi 200 zł. Do wniosku o ustanowienie służebności drogi koniecznej należy dołączyć odpis z księgi wieczystej Pana nieruchomości.

Wniosek o ustanowienie drogi koniecznej należy złożyć w tylu egzemplarzach, ilu jest uczestników, i dodatkowo jeden dla sądu. Postępowanie sądowe toczy się w trybie nieprocesowym, a sąd rozstrzyga sprawę w formie postanowienia.

Sąd, ustanawiając drogę konieczną, ustanowi dla właściciela nieruchomości służebnej wynagrodzenie.

3. Wniosek o ustanowienie służebności drogi koniecznej (WZÓR NR 3)

WZÓR NR 3

....., dnia r.
(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w

Wydział Cywilny

ul.

.....

Wnioskodawca:
(imię, nazwisko, adres zamieszkania, PESEL)

Uczestnicy:
(imiona, nazwiska, adresy zamieszkania)

WNIOSEK

O USTANOWIENIE SŁUŻEBNOŚCI DROGI KONIECZNEJ

Wnoszę o:

1. ustanowienie przez nieruchomość stanowiącą własność położoną w oznaczoną jako działka nrobjętą księgę wieczystą Kw.nr, na rzecz kaźdoczesnego właściciela nieruchomości położonej w, oznaczonej jako działka nrobjętą księgą wieczystą Kw.nr, będącą własnością wnioskodawcy - służebności drogi koniecznej, według oznaczeń, które znajdują się na mapie sporządzonej przez powołanego przez Sąd Rejonowy biegłego geodetę;

2. zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwoty zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności;
3. zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych;
4. dopuszczenie dowodu z oględzin obu nieruchomości wskazanych w pkt. 1 niniejszego wniosku.

UZASADNIENIE

W uzasadnieniu należy:

1. wykazać, że wnioskodawca jest właścicielem działki położonej w przy ul., objętej księgą wieczystą Kw nr,
2. wykazać co wchodzi w skład nieruchomości,
3. wskazać działki z jakimi graniczy działka wnioskodawcy,
4. wskazać z jakiego powodu działka wnioskodawcy nie ma dostępu do drogi dojazdowej/drogi publicznej,
5. wskazać propozycję ustanowienia/przebiegu drogi koniecznej (którędy ma przebiegać) oraz warunki korzystania, np. za opłatą wynoszącą zł miesięcznie lub rocznie.

Mając powyższe na uwadze oraz treść art. 145 k.c. uznać należy, że wniosek jest uzasadniony i zasługuje na uwzględnienie.

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

1. odpis wniosku
2. odpis księgi wieczystej
3. wypis z rejestru gruntów

opr. dr Magdalena Kasprzak

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz.U. Z 2016 r. poz. 1440 ze zm.)
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.)
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.)
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2017 poz. 459)

III. TERMINY

6. Odebranie korespondencji „urzędowej” przez domownika adresata

Co jeśli moją korespondencję z prokuratury odebrała od listonosza matka, bo mnie akurat nie było w domu? Czy takie odebranie jest „ważne”?

Korespondencję z sądów, prokuratury i urzędów uznaje się za doręczoną, nawet jeśli zamiast „docelowego” adresata odbierze ją dorosły domownik. A co za tym idzie - rodzi to określone skutki dla adresata.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, jeśli osoba doręczająca korespondencję „urzędową” nie zastanie adresata w mieszkaniu, może ją doręczyć dorosłemu domownikowi. A jeśli nikogo nie ma w domu, doręczyciel może przekazać korespondencję administracji budynku, dozorczy, sołtysowi, jednak tylko wtedy gdy osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i zobowiązują się do przekazania adresatowi odebranej korespondencji.

Od odbioru „urzędowej” korespondencji adresata nie uchroni także nieobecność w pracy. Jeśli doręczający nie zastanie adresata w pracy, może przekazać (doręczyć) pismo osobie upoważnionej do odbioru pism.

Termin na złożenie stosownego środka odwoławczego w przypadku doręczenia wyroku z uzasadnieniem, nakazu zapłaty, postanowienia, decyzji zaczyna biec od następnego dnia od dnia doręczenia korespondencji.

opr. Małgorzata Ryś

Podstawa prawna:

- Art. 138 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
 - Art. 132 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1749 ze zm.)
 - Art. 72 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 718 ze zm.)
 - Art. 43 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.)
 - Art. 97 § 2¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.)
-